

**НАРЕДБА № 1 от 19 декември 2008 г.
за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване**

*Приета с Решение на КРС № 2425 от 19.XII.2008 г., издадена от Комисията за
регулиране на съобщенията, Обн. ДВ. бр.5 от 20 Януари 2009г.*

**Глава първа.
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. С тази наредба се определят условията и редът за осъществяване на достъп до и/или взаимно свързване на обществени електронни съобщителни мрежи.

Чл. 2. Условията за достъп до защитени услуги и условен достъп не са предмет на тази наредба.

Чл. 3. (1) Предприятията, които имат право да поискат достъп до мрежи на други предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи, следва да отговарят на всяко от следните условия:

1. да са предприятия, уведомили Комисията за регулиране на съобщенията (комисията), че предоставят обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, и

2. искането за достъп да е свързано с предоставяне на електронни съобщителни услуги съгласно уведомлението до комисията.

(2) Условията по ал. 1 не се прилагат за предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги на територията на друга държава - членка на Европейския съюз, които не предоставят обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги на територията на Република България.

Чл. 4. (1) Предприятията, които имат право, а когато е налице искане от друго предприятие, и задължение да договарят взаимно свързване, следва да отговарят на всяко от следните условия:

1. да са предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи, и

2. да са предприятия, на които комисията е предоставила правото за първично ползване на номера от Националния номерационен план (ННП) за предоставяне на електронни съобщителни услуги.

(2) Условията по ал. 1 не се прилагат за предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги на територията на друга държава - членка на Европейския съюз, които не предоставят обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги на територията на Република **България**.

**Глава втора.
ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДОСТЪП И/ИЛИ ВЗАИМНО СВЪРЗВАНЕ**

Чл. 5. (1) При осъществяване на взаимно свързване се предоставят следните мрежови услуги:

1. генериране - пренос на повикване, изходящо от крайна точка на мрежата на предприятието на викация потребител през инфраструктурата на същото предприятие до точка на взаимно свързване, където повикването се прехвърля в мрежа на друго предприятие за транзит и/или терминиране;

2. терминиране - пренос на входящо повикване от точката на взаимно свързване на предприятието на викация потребител до крайната точката в мрежата, където се намира виканият потребител;

3. транзит - пренос на трафик между две точки на взаимно свързване на собствената мрежа с други мрежи.

(2) При осъществяване на взаимно свързване предприятията по чл. 4 предоставят като основни мрежови услуги най-малко услугите генериране и терминиране.

(3) Услугата транзит се предоставя като основна мрежова услуга в следните случаи:

1. предоставянето ѝ е наложено от комисията по реда на Закона за електронните съобщения (ЗЕС);

2. предоставянето ѝ е необходимо за осигуряване на преносимост на номерата.

(4) При липса на наложено задължение по предходната алинея услугата транзит се предоставя при постигане на договореност между транзитиращото предприятие и предприятията, от чиято мрежа и към чиято мрежа се транзитира трафикът.

(5) За реализиране на услугите по ал. 1 предприятията следва да осигуряват необходимите технически съоръжения и програмни средства в своите мрежи, като разходите по изграждането и поддържането на физическата свързаност се поделят по равно между предприятията.

Чл. 6. (1) Взаимното свързване на мрежите на предприятията по чл. 4 се осъществява чрез мрежовите им съоръжения, свързани с преносна среда в точка за взаимно свързване.

(2) Точките на взаимно свързване са точки, различни от крайните точки на мрежата.

(3) Точките на взаимно свързване могат да бъдат разположени на различни нива в мрежите в зависимост от структурата и йерархията им, като биват национални и международни точки на взаимно свързване.

(4) Маршрутизацията към точките на взаимно свързване се извършва съобразно определените в договорите за взаимно свързване протоколи за сигнализация.

(5) В случаите, когато в договорите не са определени протоколи за сигнализация или когато предприятията не могат да постигнат съгласие при определяне на протоколи за сигнализация, маршрутизацията на повикването се осъществява чрез номера и адреси, предоставени за индивидуално ползване от предприятията по реда на ЗЕС, като националните точки на взаимно свързване се идентифицират с национални адреси, а международните точки на взаимно свързване се идентифицират с международен адрес.

(6) В случаите, когато структурата и йерархията на обществена електронна съобщителна мрежа с фиксирани крайни точки позволява използването на различни нива за осъществяване на взаимно свързване, услугите по чл. 5 се предлагат в национални точки на взаимно свързване в следните сегменти:

1. локален сегмент, като:

а) при предоставяне на услугата по чл. 5, ал. 1, т. 1 повикването, изходящо от крайна точка на мрежата на предприятието на викация потребител, се прехвърля в мрежата на друго предприятие през точка на взаимно свързване в локален комутационен възел, към който е свързан крайният (викацият) потребител;

б) при предоставяне на услугата по чл. 5, ал. 1, т. 2 повикването се терминира през точка на взаимно свързване в локален комутационен възел, към който е свързан крайният (виканият) потребител;

2. единичен сегмент, като:

а) при предоставяне на услугата по чл. 5, ал. 1, т. 1 повикването, изходящо от крайна точка на мрежата на предприятието на викация потребител, се прехвърля в мрежата на друго предприятие през точка на взаимно свързване в комутационен възел, разположен на по-високо ниво в мрежата от локалния комутационен възел и има директна или логическа връзка с локалния комутационен възел на крайния (викация) потребител;

б) при предоставяне на услугата по чл. 5, ал. 1, т. 2 повикването се терминира през точка на взаимно свързване в комутационен възел, разположен на по-високо ниво в мрежата от локалния комутационен възел, от където по директна или логическа връзка се предава към локалния комутационен възел на крайния (викания) потребител;

3. двоен сегмент, като:

а) при предоставяне на услугата по чл. 5, ал. 1, т. 1 повикването, изходящо от крайна точка на мрежата на предприятието на викация потребител, се прехвърля в мрежата на друго

предприятие през точка на взаимно свързване в комутационен възел, който е разположен на по-високо ниво в мрежата от локалния комутационен възел и няма директна връзка с локалния комутационен възел на крайния (викация) потребител; в този случай повикването се маршрутизира през един или повече допълнителни комутационни възли, преди да достигне в комутационния възел, където се извършва прехвърлянето в мрежата на друго предприятие;

б) при предоставяне на услугата по чл. 5, ал. 1, т. 2 повикването се терминира през точка на взаимно свързване в комутационен възел, разположен на по-високо ниво в мрежата спрямо локалния комутационен възел, от който не съществува директна връзка до локалния комутационен възел на крайния (викания) потребител; в този случай повикването се маршрутизира през един или повече допълнителни комутационни възли, преди да достигне локалния комутационен възел на крайния (викания) потребител.

Чл. 7. Взаимно свързване не следва да се осъществява чрез използване на интерфейси, предназначени за свързване на крайни електронни съобщителни устройства.

Чл. 8. При осъществяване на взаимно свързване предприятията по чл. 4 следва да осигуряват възможност на потребителите да ползват услугите с качество не по-лошо от това, осигурено в собствената им мрежа.

Чл. 9. (1) Предприятията по чл. 4 договарят взаимно свързване с цел предоставяне на обществени електронни съобщителни услуги при осигуряване оперативна съвместимост между услугите.

(2) При осъществяване на взаимно свързване предприятията по чл. 4 нямат право да ограничават достъпа до услуги, които предоставят на крайни потребители, освен при липса на техническа възможност.

(3) Предприятията по чл. 4 осигуряват възможност за пренос и терминиране на трафик в мрежата си, като не поставят ограничения във връзка с произхода му.

Чл. 10. (1) Предприятието, което предоставя битстрийм достъп до PSTN мрежа, определя точките на достъп по начин, който осигурява възможност да се контролират техническите параметри, с които се предоставят xDSL услугите на крайния потребител.

(2) В зависимост от разположението на точките за битстрийм достъп в структурата на мрежата на предприятието по ал. 1 прехвърлянето на трафика към мрежата на предприятието, което ще ползва битстрийм достъп, се извършва:

1. непосредствено след DSLAM - в този случай предприятието по ал. 1 предоставя xDSL линията, а предприятието, което ще ползва битстрийм достъп, присъства физически при DSLAM и осигурява преноса до собствената мрежа;

2. в опорната мрежа - в този случай предприятието по ал. 1 предоставя xDSL линията и услуга за пренос (backhaul) и прехвърля трафика в точка от неговата опорната мрежа (ATM или съответно ниво при използване на друга технология) към предприятието, което ще ползва битстрийм достъп; предприятието, което ще ползва битстрийм достъп, управлява трафика на собствените си абонати;

3. на IP ниво - в този случай предприятието по ал. 1 предоставя xDSL линията и услуга за пренос (backhaul) и прехвърля трафика в точка от неговата IP управляема мрежа към предприятието, което ще ползва битстрийм достъпа; предприятието по ал. 1 управлява трафика на абонатите на предприятието, което ще ползва битстрийм достъп.

(3) Техническата реализация и нивата на достъп при предоставяне на битстрийм достъп до кабелни мрежи за пренос на данни се определят в зависимост от конкретната архитектура и техническа реализация на кабелната мрежа.

Чл. 11. (1) При предоставяне на необвързан достъп следва да се осигури ползването на следните услуги:

1. пренос (backhaul) при необвързан достъп;
2. съвместно разполагане при необвързан достъп;
3. дистанционно съвместно разполагане;
4. достъп до междинна точка от абонатната линия (sub loop).

(2) Когато на предприятие със значително въздействие върху пазара е наложено специфично задължение за предоставяне на необвързан достъп до абонатната линия, това предприятие не следва да предоставя услуги чрез xDSL технологии за широколентов пренос на данни на собствените си абонати, преди комисията да е одобрила изменение на типовото предложение така, че да се даде възможност при необвързан достъп да се използва съответната технология за предоставяне на услуги.

Чл. 12. (1) При предоставяне на услугата "отдаване на абонатни линии под наем на едро" (wholesale line rental (WLR)) следва да се осигури възможност на предприятията, предоставящи обществени телефонни услуги, да наемат активни и/или неактивни абонатни линии при спазване на принципите на прозрачност и равнопоставеност.

(2) Предприятието, което предоставя услугата по ал. 1, осигурява техническото обслужване и поддържане на абонатната линия.

Чл. 13. При осъществяване на достъп и/или взаимно свързване предприятията осигуряват оперативна съвместимост между услугите, като:

1. използват стандартизирани интерфейси и протоколи;
2. гарантират сигурността на работата на мрежата при възникване на непреодолима сила в резултат на природни бедствия или аварии в мрежата;
3. осигурят запазване целостта на мрежата при възможно нарушаване функционирането и/или управлението на мрежата или на елементи от нея.

Чл. 14. Предприятие със значително въздействие върху пазара, на което е наложено задължение за предоставяне на достъп и/или взаимно свързване, следва:

1. да позволява достъпът и/или взаимното свързване да се осъществява в технически най-подходящите точки на неговата мрежа, и
2. да не обвързва ползването на допълнителни услуги по взаимно свързване и достъп с основните услуги.

Чл. 15. При осигуряване на достъп и/или взаимно свързване следва да бъдат спазвани нормативните изисквания, свързани със защита на личните данни и тайната на съобщенията.

Глава трета.

ОГРАНИЧАВАНЕ ИЛИ ОТКАЗ НА ДОСТЪП И/ИЛИ ВЗАИМНО СВЪРЗВАНЕ

Чл. 16. (1) Задължението за предоставяне на взаимно свързване може да бъде временно ограничено с решение на комисията.

(2) За всеки конкретен случай по ал. 1 заинтересованото предприятие отправя мотивирано искане до комисията, в което се посочват:

1. причините и доказателствата, които обосновават необходимостта от ограничаване на задължението;
2. сроковете, в рамките на които ще бъдат отстранени причините, които налагат временно ограничаване на задължението;
3. наличните алтернативни технически възможности и сходни търговски условия за взаимно свързване или достъп, както и съответната обосновка.

(3) Комисията се произнася в едномесечен срок от постъпване на искането по ал. 2.

(4) Задължението за достъп, наложено на предприятие със значително въздействие върху съответен пазар по реда на ЗЕС, може да бъде временно ограничено по реда на

предходните алинеи.

Чл. 17. (1) Предприятията по чл. 4 могат да откажат или да ограничат осигуряването на взаимно свързване при наличие на някое от следните условия:

1. неспазване на изисквания по чл. 8, 13 и 15;
2. липса на техническа и физическа възможност за осигуряване на взаимно свързване;
3. наличие на решение по чл. 16, с което се удовлетворява искането за временно ограничение, което е влязло в сила или е с допуснато предварително изпълнение;
4. неспазване на нормативните изисквания за предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги, когато се засяга взаимното свързване.

(2) Отказът и ограничението по ал. 1 следва да бъдат мотивирани.

(3) В случаите по ал. 1, т. 1 и 4 мотивите за отказа или ограничението следва да бъдат предоставени на насрещната страна, като ѝ се даде възможност да представи становище в подходящ срок.

(4) Изискванията по предходните алинеи се прилагат и по отношение отказа или ограничаването на достъп, когато задължението за достъп е наложено на предприятие със значително въздействие върху съответен пазар по реда на ЗЕС.

Глава четвърта. ДОГОВОРИ ЗА ДОСТЪП И/ИЛИ ВЗАИМНО СВЪРЗВАНЕ

Чл. 18. Предприятията осъществяват достъп и/или взаимно свързване между мрежите си въз основа на писмен договор.

Чл. 19. (1) Договорите по чл. 18 следва да уреждат техническите, финансовите и други относими условия, необходими за реализацията на достъп и/или взаимно свързване.

(2) В договорите за взаимно свързване се съдържат най-малко следните условия:

1. описание на предлаганите услуги по взаимното свързване;
2. описание на точки за взаимно свързване - местоположение, брой, капацитет на свързване, начини за маршрутизация;
3. процедури за планиране, откриване, промяна и закриване на точките за свързване;
4. технически изисквания, интерфейси за взаимно свързване и протоколи за сигнализация;
5. изисквания за управление, маршрутизиране, отчитане на трафика и прогнози за трафик;
6. условия за изпитване параметрите за взаимодействие на мрежите;
7. стойности на параметри на качеството на услугите при взаимното свързване;
8. изисквания за номериране, адресиране и за идентификация на линията на викация;
9. изисквания, свързани с преносимостта на номерата;
10. цени за взаимно свързване;
11. условия, включително цени на услугите по съвместно разполагане.

(3) В договорите за достъп се съдържат най-малко следните условия:

1. описание на предлаганите услуги за достъп;
2. точки на достъп и ниво в мрежата/мрежови елементи, до които се предлага достъп;
3. технически изисквания и интерфейси;
4. процедури за организиране и предоставяне на достъп;
5. цени за достъп;
6. условия, включително цени, за съвместно разполагане и ползване на съоръжения.

(4) В договорите по ал. 1 страните посочват условията и информацията, представляващи търговска тайна.

Чл. 20. Копие от договорите за достъп и/или взаимно свързване, както и

допълнителните споразумения към тях се представят от предприятията в комисията в едномесечен срок от подписването им.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Активната абонатна линия" е PSTN/ISDN абонатна линия, която се идентифицира с абонатен номер и чрез която се осъществяват входящи/изходящи повиквания към/от абоната.

2. "Битстрийм достъп" е достъп, който позволява на предприятията да предоставят широколентови услуги на крайни потребители, като използват своята опорна мрежа и части от мрежата на предприятието, което предоставя достъпа.

3. "Дистанционно съвместно разполагане" е услуга по изграждане и поддържане на свързващ кабел за нуждите на необвързания достъп между главния репартистор на селищната централа или друго еквивалентно съоръжение в електронна съобщителна мрежа за предоставяне на фиксирана телефонна услуга на предприятието, предоставящо достъпа, и съоръжение на предприятието, което ползва необвързан достъп извън сградата на главния репартистор в рамките на зоната, обслужвана от съответната селищна централа.

4. "Достъп до междинна точка от абонатната линия" (sub loop) е предоставяне на достъп в междинна точка от абонатната линия, която се намира между крайната точка на мрежата и главния репартистор. В този случай достъпът може да бъде осигурен в уличен кабелен разпределителен шкаф или друга междинна точка за достъп от абонатната линия.

5. "Локален комутационен възел" е комутационен възел, разположен на най-ниско ниво в йерархията на мрежата, към който е свързан крайният потребител.

6. "Неактивната абонатна линия" е PSTN/ISDN абонатна линия, която не се идентифицира с абонатен номер и чрез която не се осъществяват входящи/изходящи повиквания към/от абоната.

7. "Отдаване на абонатни линии под наем на едро (wholesale line rental (WLR))" е услуга, при която предприятията могат да наемат абонатна линия по цени на едро и да я препродават на крайни потребители, като абонатите получават една обща месечна фактура за ползваните от различни предприятия обществени телефонни услуги.

8. "Пренос (backhaul) при необвързан достъп" е услуга, даваща възможност на предприятието, което ползва необвързан достъп, да свърже свое съоръжение, разположено в помещение за съвместно разполагане в главния репартистор на селищната централа за нуждите на необвързания достъп, с друго свое съоръжение, разположено извън помещенията на предприятието, предоставящо достъпа, което е част от собствената му мрежа, посредством оптичен кабел или друго преносно съоръжение на предприятието, което ползва необвързан достъп.

9. "Пренос (backhaul) при битстрийм достъп" е услуга, даваща възможност за пренос между точки на достъп до съоръженията на предприятието, предоставящо достъпа, и точки на присъствие на предприятието, ползващо битстрийм достъп, в рамките на едно населено място.

10. "Стандартизирани интерфейси и протоколи" са тези, за които техническите изисквания са определени в стандарти, спецификации и препоръки на европейски и международни стандартизационни организации.

11. "Точка на взаимно свързване" е физическа и/или логическа точка (граница), в която мрежата на едното предприятие се свързва към мрежата на другото.

12. "Физическа свързаност" е изграждане и поддържане на портове и линии за осъществяване на взаимно свързване.

13. "xDSL линия" е цифрова абонатна линия.

14. "DSLAM" е мултиплексор за xDSL достъп.

15. "PSTN" е обществена комутируема телефонна мрежа.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се приема на основание чл. 164 от Закона за електронните съобщения.

§ 3. Тази наредба отменя Наредба № 10 от 2004 г. за условията и реда за взаимно свързване на далекосъобщителни мрежи (ДВ, бр. 60 от 2004 г.).

§ 4. (1) Сключените договори за взаимно свързване и за достъп, които не са сключени въз основа на действащо типово предложение, се привеждат в съответствие с тази наредба в срок до два месеца от влизане в сила на наредбата.

(2) Предприятията по § 7 от Закона за електронните съобщения, за които продължава да е в сила задължението за осъществяване на достъп и взаимно свързване въз основа на типово предложение, следва да приведат типовите си предложения в съответствие с тази наредба и да внесат изменените типови предложения за одобряване от комисията в срок до два месеца от влизане в сила на наредбата. Договорите за взаимно свързване и за достъп с тези предприятия се привеждат в съответствие с типовото предложение в срок до два месеца след одобряването му от комисията.

§ 5. В случаите, когато структурата и йерархията на обществена електронна съобщителна мрежа с фиксирани крайни точки позволява използването на различни нива за осъществяване на взаимно свързване, в срок до 31.12.2009 г. услугите по чл. 5 се предлагат и в метро сегмент, като:

1. при предоставяне на услугата по чл. 5, ал. 1, т. 1 повикването, изходящо от крайна точка на мрежата на предприятието на викация потребител, се прехвърля в мрежата на друго предприятие през точка на взаимно свързване в комутационен възел, разположен на по-високо ниво в мрежата от локалния комутационен възел и има директна или логическа връзка с локалния комутационен възел на крайния (викация) потребител; локалният комутационен възел е разположен в същото населено място, в което се намира комутационният възел, в който е организирана точката на взаимно свързване;

2. при предоставяне на услугата по чл. 5, ал. 1, т. 2 повикването се терминира през точка на взаимно свързване в комутационен възел, разположен на по-високо ниво в мрежата от локалния комутационен възел, откъдето по директна или логическа връзка се предава към локалния комутационен възел на крайния (викания) потребител; локалният комутационен възел е разположен в същото населено място, в което се намира комутационният възел, в който е организирана точката на взаимно свързване.